Ministerstwo
Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.297.2025
Warszawa, 08 sierpnia 2025 r.

Pani

Małgorzata Kidawa-Błońska

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

przedstawiam odpowiedź w zakresie właściwości Ministra Sprawiedliwości na oświadczenie złożone przez Panów Senatorów Wadima Tyszkiewicza i Krzysztofa Kwiatkowskiego na 38. posiedzeniu Senatu w dniu 17 lipca 2025 r.

Z treści oświadczenia wynika, że Panowie Senatorowie postulują podjęcie prac nad zmianą art. 241 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2025 r., poz. 111 z późn. zm.), dalej ,,Ordynacja podatkowa", poprzez wydłużenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania do 3 miesięcy na wzór rozwiązań przyjętych w art. 407 § 2 *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1568 z późn. zm.), dalej k.p.c.".

Odwołując się do treści art. 407 § 2 w zw. art. 401^1 k.p.c., w sytuacji orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), dalej ,,Konstytucja RP", skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie, o którym mowa w art. 401^1 k.p.c. [tj. orzeczenia wydanego na podstawie aktu normatywnego, którego niezgodność z Konstytucją RP,

ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą orzekł Trybunał Konstytucyjny], nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu, a w wypadku wydania go na posiedzeniu jawnym - od dnia ogłoszenia tego postanowienia.

Obecna treść art. 407 § 2 k.p.c. stanowi rezultat jednej z wielu ingerencji Trybunału Konstytucyjnego w kształt unormowań dotyczących wznowienia postępowania, a konkretniej jest to efekt wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 2003 r. (wyrok TK z 9 czerwca 2003 r., SK 5/03, OTK-A 2003, nr 6, poz. 50).

Problematyka terminu wznowienia postępowania, opartego na zakwestionowaniu przez Trybunał Konstytucyjny przepisu, stanowiącego podstawę skargi o wznowienie, pierwotnie uregulowana była w sposób odrębny w art. 401^1 § 2 k.p.c. Przepis ten stanowił, że skargę opartą na tej podstawie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. W skardze konstytucyjnej inicjującej ww. postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym wskazano, że ówczesny art. 401^1 k.p.c. umożliwiał wznowienie postępowania wyłącznie wówczas, kiedy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, orzekającego o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją RP wszedł w życie po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie, a nie w jego toku. W stanie faktycznym sprawy będącej kanwą ww. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, skarga została wniesiona w czasie trwania postępowania kasacyjnego.

Problem sygnalizowany w ww. skardze konstytucyjnej nie powstawał w sytuacji, gdy orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego weszło w życie po wydaniu orzeczenia, gdyż w trakcie trwania postępowania odwoławczego rezultat badania konstytucyjności przepisu przez Trybunał Konstytucyjny powinien zostać uwzględniony przez sąd odwoławczy. Problem natomiast powstawał, jeśli jednak środek odwoławczy został

następnie odrzucony. Wówczas skarga podlegałaby zawsze odrzuceniu jako wniesiona od orzeczenia nieprawomocnego albo na skutek przekroczenia terminu z art. 401^1 § 2 k.p.c.[1] W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny w ww. wyroku z dnia 9 czerwca 2003 r. stwierdził, że art. 401^1 § 1 k.p.c. w zakresie, w którym dotyczy wyroków uprawomocniających się z mocą wsteczną po upływie terminu, o którym mowa w § 2 tego przepisu, na skutek odmowy przyjęcia lub odrzucenia kasacji, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1, art. 45 i art. 190 ust. 4 Konstytucji RP.

W odpowiedzi na powyższe orzeczenie, ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r., Nr 13, poz.98), nadano nowe brzmienie art. 401^1 k.p.c. poprzez uchylenie § 2 i wprowadzono § 2 do art. 407 k.p.c. w obecnym brzmieniu. W art. 407 § 2 zd. 1 k.p.c. wydłużony został termin na wniesienie skargi do trzech miesięcy, liczony - tak jak w dawnym art. 401^1 § 2 k.p.c. - od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego[2].

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

[1] Por. M. Kłos [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 205^1–424^{12}*, A. Marciniak (red.), Legalis 2019, komentarz do art. 407.
[2] Por. M. Kłos [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz. Art. 205^1–424^{12}*, A. Marciniak (red.), Legalis 2019, komentarz do art. 407.